

Veřejně prospěšné práce a veřejná služba mohou pomoci lidem bez zaměstnání a ve složité finanční situaci

Vykonáváním **veřejně prospěšných prací (VPP)** nebo **veřejné služby (VS)** si **nezaměstnaní** nebo **lidé s nízkými příjmy mohou přilepšit**. Pokaždé však jiným způsobem. Za **VPP** dostávají **mzdu**, výkon **VS** zabraňuje jejich sociální izolaci a udržuje **výši příspěvku na živobytí**. Většinou je zaměstnávají obce, pro které jsou užitečnou pracovní silou především při udržování čistoty a pořádku v obci.

VPP jsou časově omezené pracovní příležitosti, které **po dohodě s úřadem práce vytváří zaměstnavatel**. Spočívají v činnostech ve prospěch obce, státu nebo jiné veřejně prospěšné instituce. Jejich cílem je umožnit uchazečům o zaměstnání obtížně umístitelným na trhu práce pracovat v době, kdy nemohou najít standardní práci. **Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)** prostřednictvím úřadů práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) na tyto pracovní příležitosti **poskytuje příspěvky**. **Snižuje se tak nezaměstnanost, zvyšují se příjmy** uchazečů o zaměstnání a zvyšuje se i jejich **šance najít nové uplatnění** na trhu práce, protože jsou aktivní. **Obce a další instituce** tímto způsobem **získávají** nejen **finanční podporu** od státu, ale také **pracovníky** na udržování obce. Například na údržbu veřejných prostranství, údržbu a úklid veřejných budov a komunikací a podobně.

Úřady práce poskytují na základě dohody **zaměstnavatelům** **mzdové příspěvky**, maximálně však po dobu 12 po sobě jdoucích měsíců. Jejich výše může dosáhnout skutečných mzdových nákladů na zaměstnance pracující v rámci VPP, včetně pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které za tyto pracovníky zaměstnavatelé odvedli. Zaměstnavatelé se v dohodě zavazují, že pracovní příležitosti vytvořené v rámci VPP budou obsazovat výhradně uchazeči o zaměstnání, které jim doporučí úřady práce.

V 1. pololetí roku 2009 bylo v rámci VPP vytvořeno **14 329 pracovních příležitostí**. Na jejich podporu úřady práce vyčlenily přibližně **441,6 milionu Kč**. Práci na přechodné období tak získalo **14 503 uchazečů o zaměstnání**. Ve stejném období roku 2008 VPP vykonalo 12 642 lidí. VPP organizuje cca **2 tisíce obcí** v České republice.

Veřejná služba představuje podle zákona o hmotné nouzi **pomoc obcím** v záležitostech, které jsou **v jejich zájmu**. Jedná se mimo jiné o zlepšování životního prostředí, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, pomoc v oblasti kulturního rozvoje a sociální péče. **Obce** tímto způsobem mohou **vyřešit** například **povinnost údržby chodníků v zimě**. Záleží na jejich rozhodnutí, zda-li budou veřejnou službu organizovat nebo ne. Pokud se **obec** v samostatné působnosti rozhodne kladně, **může** veřejnou službu **organizovat sama** nebo ji může **delegovat** na jiné subjekty, například na obecní příspěvkové organizace, soukromé či neziskové organizace. Obce uzavírají s lidmi v hmotné nouzi **smlouvu o**

výkonu veřejné služby a pojistnou smlouvu kryjící odpovědnost za škodu na majetku nebo na zdraví, kterou by pracovník vykonávající veřejnou službu mohl způsobit, nebo by mu mohla být způsobena. **MPSV může obci poskytnout dotaci na pojistné. Za výkon veřejné služby pracovníci nedostávají mzdu.**

Pro lidi v hmotné nouzi je výkon **veřejné služby** příležitostí, jak **získat a rozvíjet nové sociální a pracovní dovednosti a zvýšit svoje šance pro uplatnění na trhu práce**. Má **vliv** také na **výši příspěvku na živobytí** u lidí, kteří ho pobírají déle než 6 měsíců. Nedochází u nich k poklesu této dávky na existenční minimum. Více informací **o souvislosti veřejné služby s výši příspěvku na živobytí** se dočtete na <http://www.mpsv.cz/files/clanky/8475/19032010.pdf>. **Pro obce** veřejná služba představuje především **bezplatnou pracovní sílu**. Veřejnou službu organizují například v Broumově, Zlíně, Kadani nebo Olomouci. Kromě výše jmenovaných činností pracovníci v rámci veřejné služby například otevírají a zavírají místní hřbitov, vypomáhají v pečovatelských službách, pomáhají organizovat kulturní akce, balí knihy v místní knihovně, provádějí drobné administrativní úkony a udržují místní sportoviště aj.

Většina obcí začala veřejnou službu organizovat **od poloviny roku 2009**. **Průměrně** vykonává veřejnou službu **11 400 lidí měsíčně**. Z dílčích výsledků analýzy veřejné služby vyplývá, **že z 1 590 obcí 635 organizuje veřejnou službu**, což je cca 10 % z celkového počtu obcí v České republice.

Zcela jinou aktivitou, která s VPP a VS nespojuje, jsou **obecně prospěšné práce (OPP)**. Ty sice také představují **práci pro obce, státní zařízení a neziskové organizace, jsou ale především alternativním trestem**, tj. trestem nespojeným s odnětím svobody. Více informací o OPP naleznete na https://www.pmscr.cz/download/PMS_letak_OPP_tisk.pdf.

Štěpánka Filipová
vedoucí oddělení styků s veřejností
a tisková mluvčí